

EPPO aktu tiesiskuma pārbaude

Sadarbība ar *EPPO* decentralizētā līmenī –
mācību materiāli prokuroriem un izmeklētājtiesnešiem

Programmas “Tiesiskums” laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam
līdzfinansējums

Aktiválja a Windowsst
Aktiválja a Windows rendszert a Gépházban.

Ievads

Noteikumi/principi

- LESD 86. panta 3. punkts
- 86., 87., 88., 89. apsvērumi
- *EPPO* regulas 42. pants

Vispārīgais princips

Divu veidu tiesiskuma pārbaude:

EPPO procesuālie akti saistībā ar izmeklēšanas operācijām (valsts tiesas)

EPPO kā Savienības iestāde (ES Tiesa)

Procesuālie akti

EPPO procesuālajiem aktiem, ar kuriem ir iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām, piemēro pārbaudi:

kompetentajās valsts tiesās

saskaņā ar valsts tiesību aktos izklāstītajām prasībām un procedūrām.

Procesuālie akti

Ar procesuālajiem aktiem, kas attiecas uz tās dalībvalsts izvēli, kuras tiesas būs kompetentas izskatīt apsūdzību un kura jānosaka, pamatojoties uz šajā regulā noteiktajiem kritērijiem:

ar tiem ir iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām.

Vēlākais tiesvedības stadijā tiem būtu jāpiemēro tiesiskuma pārbaude valsts tiesās.

Procesuālie akti

EPPO nav pieņēmusi procesuālus aktus, ar kuriem ir iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām un kurus tai bija juridisks pienākums pieņemt saskaņā ar šo regulu: pārbaude valsts tiesās.

Prasības kompetentajās valsts tiesās par to, ka *EPPO* nav rīkojusies, attiecas uz procesuālajiem aktiem, kurus *EPPO* ir juridisks pienākums pieņemt un ar kuriem ir iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām.

Procesuālie akti

Valstu procesuālajiem noteikumiem, ar ko reglamentē darbības Savienības piešķirto indivīda tiesību aizsardzībai, jābūt ne mazāk labvēlīgiem kā tiem, ar kuriem reglamentē līdzīgas iekšējās darbības (līdzvērtības princips), un tie nedrīkst būt tādi, ka praktiski nav iespējams vai ir pārāk grūti īstenot tiesības, kas piešķirtas ar Savienības tiesību aktiem (efektivitātes princips).

Procesuālie akti

Ja valsts tiesību aktos ir paredzēta tādu procesuālo aktu, ar kuriem nav iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām, tiesiskuma pārbaude vai citas prasības tiesā par bezdarbību, šī regula nebūtu jāinterpretē kā tāda, kas ietekmē šādu tiesību aktu noteikumus.

Procesuālie akti

Turklāt dalībvalstīm nevajadzētu būt pienākumam paredzēt to, ka kompetentās valsts tiesas veic tādu procesuālo aktu, ar kuriem nav iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām, piemēram, ekspertu iecelšana vai liecinieku izdevumu atlīdzināšana, tiesiskuma pārbaudi.

Pārbaudes joma valsts tiesās

Kad valsts tiesas pārbauda šādu aktu likumību, tās to var darīt, pamatojoties uz:

Savienības tiesību aktiem, tostarp šo regulu, kā arī

uz valsts tiesību aktiem, kuri piemērojami tiktāl, ciktāl attiecīgais jautājums nav risināts šajā regulā.

Pārbaudes joma valsts tiesās

Šī regula neizslēdz iespēju valsts tiesām pārbaudīt to *EPPO* procesuālo aktu spēkā esību, ar kuriem ir iecerēts radīt tiesiskas sekas trešām personām, no valsts tiesību aktos noteiktā proporcionalitātes principa viedokļa.

Prejudiciāls nolēmums Tiesai pārbaudes procedūrā

Valsts tiesām vienmēr būtu jāuzdod Tiesai prejudiciāli jautājumi, ja tām ir šaubas par *EPPO* aktu spēkā esamību no Savienības tiesību aktu viedokļa.

Prejudiciāls nolēmums Tiesai pārbaudes procedūrā

Tomēr valsts tiesas nedrīkst uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus par to, vai *EPPO* procesuālie akti ir spēkā attiecībā uz valsts procesuālajiem noteikumiem vai attiecībā uz tiem valsts pasākumiem, ar ko transponētas direktīvas, pat ja tie minēti šajā regulā.

Tomēr tas neskar lūgumus sniegt prejudiciālus nolēmumus par jebkura primārā tiesību akta, tostarp Līgumu un hartas, noteikuma interpretāciju vai jebkura Savienības sekundārā tiesību akta, tostarp šīs regulas un piemērojamo direktīvu, noteikuma interpretāciju un spēkā esību.

Tiesas jurisdikcija

Atkāpjoties no vispārīgā principa, *EPPO* lēmumiem izbeigt lietu, ciktāl tie tiek apstrīdēti, tiešā veidā pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, piemēro pārbaudi Tiesā saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu (prasība atcelt tiesību aktu).

Tiesas jurisdikcija

Tiesai saskaņā ar LESD 267. pantu ir jurisdikcija sniegt prejudiciālus nolēmumus par:

- (a) *EPPO* procesuālo aktu spēkā esību, ciktāl šāds spēkā esības jautājums kādā no dalībvalsts tiesām ir ierosināts, tiešā veidā pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem;
- (b) Savienības tiesību aktu, tostarp *EPPO* regulas, noteikumu interpretāciju vai spēkā esību;
- (c) noteikumu interpretāciju par *EPPO* kompetenci un to īstenošanu (22. un 25. pants) attiecībā uz jebkuru kolīziju starp *EPPO* un kompetento valsts iestāžu kompetencēm.

Tiesas jurisdikcija

Tiesai saskaņā ar LESD 268. pantu ir jurisdikcija jebkurā strīdā, kas saistīts ar kompensāciju par *EPPO* radītu kaitējumu.

Tiesas jurisdikcija

Tiesai saskaņā ar LESD 272. pantu ir jurisdikcija jebkurā strīdā, kas saistīts ar *EPPO* noslēgtajos līgumos iekļautajām šķīrējtiesas klauzulām.

Tiesas jurisdikcija

Tiesai saskaņā ar LESD 270. pantu ir jurisdikcija jebkurā strīdā, kas saistīts ar personāla lietām.

Tiesas jurisdikcija

Tiesai ir jurisdikcija par Eiropas galvenā prokurora vai Eiropas prokuroru atbrīvošanu no amata saskaņā ar attiecīgi 14. panta 5. punktu un 16. panta 5. punktu.

Tiesas jurisdikcija

Tiesai ir jurisdikcija par:

EPPO lēmumiem, kas ietekmē VIII nodaļā paredzētās datu subjektu tiesības, un

tādiem *EPPO* lēmumiem, kas nav procesuāli akti, piemēram, *EPPO* lēmumiem par tiesībām publiski piekļūt dokumentiem vai lēmumiem par Eiropas deleģēto prokuroru atbrīvošanu no amata, kuri pieņemti, ievērojot šīs regulas 17. panta 3. punktu, vai jebkādiem citiem administratīviem lēmumiem.